

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 11

P-2533/2025-18

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Trgovački sud u Zagrebu, po sucu Maji Hilje, u pravnoj stvari tužitelja Druga fundacija SPV d.o.o., OIB 25132169807, Zagreb, Lonjička ulica 2a, kojeg zastupa punomoćnik Mladen Dragičević, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Dragičević i partneri d.o.o., Zagreb, Palmotićeve 60/II, protiv tuženika OTP banka d.d. (sljednik HVB Splitska banka d.d.) OIB: 52508873833, Split, Domovinskog rata 61, kojeg zastupa punomoćnik Miroslav Plašćar, odvjetnik u Žurić i Partneri odvjetničko društvo d.o.o., Zagreb, Savska cesta 32, radi isplate, nakon održane javne glavne rasprave zaključene 17. lipnja 2026. u prisutnosti punomoćnika tužitelja i punomoćnika tuženika, s danom objave 9. srpnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku OTP banka d.d., OIB: 52508873833, Split, Domovinskog rata 61 isplatiti tužitelju Druga fundacija SPV d.o.o., OIB 25132169807, Zagreb, Lonjička ulica 2a iznos od 2.650,01 EUR sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 14. lipnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 (petnaest) dana.

II. Odbija se, kao neosnovan, tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 10.990,64 EUR sa zakonskim zateznim kamatama koje teku:

- na iznos od 8.015,89 EUR od 1. listopada 2015. do isplate
- na iznos od 2.974,75 EUR od 1. listopada 2015. do isplate,

te zahtjev za isplatu zakonskih zateznih kamata tekućih na dosuđeni iznos iz točke I. izreke presude od 2.650,01 EUR od 1. listopada 2015. do 13. lipnja 2023.

III. Utvrđuje se da ne postoji tražbina tuženika prema tužitelju, koja je istaknuta prigovorom radi prebijanja, u iznosu od 558,90 EUR sa zakonskim zateznim kamatama koje teku:

- na iznos od 2,08 EUR od 15. lipnja 2007.
- na iznos od 3,82 EUR od 15. srpnja 2007.
- na iznos od 0,77 EUR od 15. kolovoza 2007.
- na iznos od 0,79 EUR od 15. rujna 2007.
- na iznos od 5,98 EUR od 15. listopada 2007.
- na iznos od 4,52 EUR od 15. prosinca 2007.
- na iznos od 1,10 EUR od 15. svibnja 2008.
- na iznos od 0,37 EUR od 15. srpnja 2008.
- na iznos od 0,93 EUR od 15. kolovoza 2008.
- na iznos od 1,03 EUR od 15. rujna 2008
- na iznos od 22,10 EUR od 15. veljače 2014.
- na iznos od 22,25 EUR od 15. ožujka 2014.
- na iznos od 22,12 EUR od 15. travnja 2014.
- na iznos od 21,94 EUR od 15. svibnja 2014.
- na iznos od 21,98 EUR od 15. lipnja 2014.
- na iznos od 22,11 EUR od 15. srpnja 2014.
- na iznos od 22,21 EUR od 15. kolovoza 2014.
- na iznos od 22,24 EUR od 15. rujna 2014.
- na iznos od 22,35 EUR od 15. listopada 2014.
- na iznos od 22,51 EUR od 15. studenog 2014.
- na iznos od 22,54 EUR od 15. prosinca 2014.
- na iznos od 22,56 EUR od 15. siječnja 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. veljače 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. ožujka 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. travnja 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. svibnja 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. lipnja 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. srpnja 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. kolovoza 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. rujna 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. listopada 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. studenog 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. prosinca 2015.
- na iznos od 22,55 EUR od 15. siječnja 2016.

r i j e š i o j e

I. Dopusća se preinaka tužbe u skladu sa podneskom tužitelja od 19. ožujka 2026.

II. Nalaže se tužitelju nadoknaditi tuženiku troškove postupka u iznosu od 1.681,35 EUR sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 9. srpnja 2026. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 (petnaest) dana.

III. Odbija se zahtjev tuženika za naknadu parničnih troškova u iznosu od 2.818,65 EUR sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 9. srpnja 2026. do isplate.

IV. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u iznosu od 5.577,41 EUR sa zateznim kamatama tekućim od 9. srpnja 2026. do isplate, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Tužitelj je 14. lipnja 2023. podnio tužbu radi isplate u bitnom navodeći da je tuženik 23. travnja 2007. sklopio sa korisnikom kredita Ugovor o kreditu broj 070420077956 te Dodatak ugovora o konverziji od 21. siječnja 2016. Nadalje navodi da je korisnik kredita s tužiteljem sklopio Ugovor o cesiji kojim je na tužitelja prenesena (cedirana) tražbina korisnika kredita po osnovi ništetnih odredbi Ugovora o kreditu kojima je ugovorena valuta uz koju je vezan švicarski franak (CHF). Navodi da je Ugovorom o kreditu tuženik stavio na raspolaganje korisniku kredita iznos od 82.400,00 CHF u kunsjoj protuvrijednosti obračunato po srednjem tečaju kreditora na dan isplate kredita. Tužitelj navodi da potražuje preplaćene iznose po kreditnoj partiji korisnika kredita po osnovi utvrđene nevaljanosti ugovornih odredbi potrošačkih ugovora o kreditu zaključenih u valuti CHF, a sve vezano uz nevaljanost ugovorne odredbe kojom je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica CHF. Navodi da je zbog aprecijacije tečaja CHF u odnosu na kunu početni anuitet po zaključenom Ugovoru ubrzo porastao do te mjere da je u jednom trenutku iznosio znatno viši iznos koji je u potpunoj disproporciji od početnog anuiteta. Vezano za ništetnost valutne klauzule u CHF upire se na presudu ovog suda pod brojem P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. i na presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske pod brojem PŽ-6632/2017. od 14. lipnja 2018., a kojima je utvrđeno da je tuženik u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača. Ističe da su sukladno odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača navedene presude, budući je u istima utvrđena povreda kolektivnih interesa potrošača – korisnika kredita i od strane ovdje tuženika, obvezujuće su za ovaj sud i u predmetnom postupku, a glede utvrđenja korištenja ništetnih odredbi Ugovora o kreditu kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak. Slijedom svega navedenog tužitelj potražuje isplatu iznosa koje je korisnik kredita preplatio uslijed ništetnih odredbi o valutnoj klauzuli uz koju je vezana glavnica CHF, zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama tekućim na pojedinačne preplaćene iznose računajući od svake pojedine izvršene preplate pa do isplate, a koji iznos će odredit po provedenom vještačenju. Ujedno postavlja zahtjev za dostavljanje dokumentacije u smislu čl. 186.b Zakona o parničnom postupku, "Narodne novine" br. 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 96/08., 84/08., 123/08.,

57/11., 148/11. - službeni pročišćeni tekst, 25/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22., 155/23., 146/25. – dalje: ZPP).

2. Tuženik u odgovoru na tužbu koji je podnio 23. listopada 2023. osporava osnovu i visinu tužbenog zahtjeva. Ističe prigovor nerazumljivosti tužbe, prigovor nedostatka aktivne legitimacije i prigovor zastare. Nadalje navodi da presuda donesena u parnici "Potrošač" ne daje subjektivna prava potrošačima, a samim time niti tužitelju jer je ta presuda usmjerena na apstraktnu pravnu zaštitu "prosječnog potrošača" kao pravnog standarda pa je u postupku potrebno utvrditi je li kod korisnika kredita kao potrošača u ugovornom odnosu njega i tuženika postoje sve pretpostavke nepoštenosti valutne klauzule propisane čl. 84. i 81. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03. – dalje: ZZP/03). Navodi da je ugovorna odredba o valutnoj klauzuli jasna, lako uočljiva i razumljiva, slijedom čega osporavana odredba uopće ne može biti predmetom ocjene poštenosti. Naime, navedene odredbe jasno su koncipirane Ugovorom te unesene u Ugovor na lako uočljivim mjestima, bez ikakvih dodatnih uvjeta predviđenih posebnim odredbama napisanim manjim slovima ili umetnutim u fusnotu Ugovora. Osim toga, ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne uzrokuje, protivno načelu savjesnosti i poštenja, značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Navodi da tuženik, unatoč svojoj stručnosti i pažnji nije znao niti je mogao znati za buduća kretanja tečaja CHF, a u vrijeme sklapanja ugovora nije postojao niti jedan zakonski i podzakonski propis koji bi od tuženika zahtijevao određeni način postupanja pri sklapanju ugovora s valutnom klauzulom, tj. nisu postojali pravni okviri u kojima bi tuženik morao djelovati na području informiranja potrošača prije i u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, dok je nepobitna činjenica da je tuženik, kao i korisnik kredita, bio izložen riziku valutne klauzule, odnosno svim posljedicama promjene tečaja CHF. Tužitelj osporava visinu tužbenog zahtjeva, jednako kao i način na koji tužitelj postavlja zahtjev za isplatu. Dodatno predlaže sudu da uzme u obzir i tzv. negativne razlike, odnosno razlike između stvarno plaćenih anuiteta i anuiteta prema otplatnom planu iz Ugovora o kreditu, a koji su tijekom određenih razdoblja otplate kredita bili u nižem iznosu od anuiteta predviđenih otplatnim planom.

3. Podneskom od 3. svibnja 2024. tužitelj je odredio tužbeni zahtjev s obzirom na visinu na način da potražuje isplatu iznosa od 9.261,14 EUR sa pripadajućim zateznim kamatama tekućim od 23. travnja 2007. do isplate. Nakon provedenog financijskog vještačenja, podneskom od 19. ožujka 2026. odredio je tužbeni zahtjev na način da potražuje isplatu iznosa od 13.640,65 EUR i to iznos od 8.015,89 EUR po osnovi razlike između stvarno plaćenih iznosa i onih koje bi korisnik kredita stvarno platio da je tečaj cijelo vrijeme bio isti kao na dan isplate kredita, iznos od 2.650,01 EUR po osnovi zateznih kamata na preplaćene iznose i iznos od 2.974,75 EUR po osnovi razlike u glavnici na dan konverzije (list 446.-448. spisa).

4. Tuženik je podneskom od 14. svibnja 2024. naveo da su tuženik i korisnik kredita sklopili Dodatak Ugovoru o kreditu kojim su ugovorne strane izmijenile kreditnu obvezu korisnika kredita čija je glavnica bila vezana za valutnu klauzulu u CHF na način da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa i također je promijenjena valutna klauzula uz koju je bila vezana glavnica kredita u valutu EUR te je utvrđen ostatak glavnice nakon konverzije, kao i daljnja otplata duga. Pojašnjava da je svrha konverzije da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u

kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR, odnosno pojednostavljeno rečeno, primjenjuje se pravna fikcija kao da je ugovorni odnos od početka bio odnos u valuti EUR. Dakle, među strankama koje su prihvatile konverziju nastala je potpuno nova pravna osnova koja onemogućuje potrošače u ostvarivanju zahtjeva s naslova stjecanja bez osnove jer se konverzijom trajno i potpuno uređuje odnos između potrošača i banke, neovisno o odnosu stranaka iz prvotnog ugovora. Prema tome, uredno provedena konverzija isključuje i pravnu mogućnost potrošača za podnošenjem tužbe sa zahtjevom za isplatu bilo kakve razlike (obeštećenja) po osnovi ranijeg pravnog posla (Ugovora o kreditu) uslijed provedene konverzije.

4.1. U tom je podnesku tuženik ujedno istaknuo prigovor radi prebijanja za iznos od 4.771,53 EUR (list 196.-197. spisa) da bi kasnije podneskom od istog dana, koji je zaprimljen 16. svibnja 2024., istaknuo prigovor radi prebijanja za iznos od 558,90 EUR sa pripadajućim zateznim kamatama na pojedinačne iznose (list 228.-230. spisa).

5. Procesna dispozicija tužitelja iz podneska 19. ožujka 2026. predstavlja preinaku tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva (čl. 191. st. 3. ZPP). S obzirom da tužitelj tužbu nije mogao preinčiti prije zaključenja prethodnog postupka jer u tom trenutku još nije bilo provedeno financijsko vještačenje kojim su utvrđeni iznosi koje tužitelj potražuje u ovom sporu, odlučeno je primjenom odredbe čl. 190. st. 2. ZPP kao pod točkom I. izreke ovog rješenja. Osim toga, preinaka je svrsishodna za konačno rješenje odnosa između stranaka.

6. Sud je tijekom postupka izvršio uvid te je pročitao dokumentaciju koja se nalazi u spisu. Ujedno je saslušan svjedok Marijan Jurić (list 247.-248. spisa) i provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku Petri Blašković, dipl. oec. iz Centra za financijska vještačenja d.o.o. (list 278.-301. spisa).

7. Ocjenom provedenih dokaza u skladu s odredbom čl. 8. ZPP i na temelju rezultata cjelokupnog postupka sud je došao do uvjerenja da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan.

8. Naime, predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu preplaćenih iznosa po osnovi ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli.

9. Između stranaka nije sporno da su korisnik kredita Marijan Jurić kao korisnik kredita i tuženik kao kreditor 23. travnja 2007. sklopili Ugovor o kreditu i dana 21. siječnja 2016. Dodatak Ugovoru o kreditu. Sporni su aktivna legitimacija, osnova i visina tužbenog zahtjeva te pitanje zastare utužene tražbine. Sporna je i osnovanost tuženikovog prigovora radi prebijanja.

10. Neosnovano tuženik u odgovoru na tužbu ističe da je tužba nerazumljiva budući da tužba sadrži sve što je potrebno da bi se po njoj moglo postupati u smislu čl. 106. i čl. 186. ZPP. Iako u tužbi nije sadržan određen tužbeni zahtjev, jer je tužitelj istaknuo manifestacijski zahtjev, kasnije je tijekom postupka odredio tužbeni zahtjev s

obzirom na visinu u smislu čl. 186. st. 1. ZPP i u pogledu glavnog i u pogledu sporednog potraživanja pa time nije bilo mjesta intervenciji suda u smislu čl. 109. ZPP.

11. Ugovorom o ustupu/prijenosu tražbine (cesija) od 10. lipnja 2023. (list 107.-111. spisa), o kojem je tuženik obaviješten (list 106. spisa), korisnik kredita Marijan Jurić ustupio je tužitelju sve svoje tražbine prema tuženiku po osnovi ništetnih odredbi Ugovora o kreditu od 23. travnja 2007. s naslova kamate, valute i svih plaćenih naknada.

12. Odredbom čl. 80. st. 1. ZOO propisano je da vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na ovoga svoju tražbinu, osim one čiji je prijenos zabranjen zakonom ili koja je strogo osobne naravi, ili koja se po svojoj naravi protivi prenošenju na drugoga. Ustupanjem tražbine ne mijenja se identitet tražbine pa stoga sva prava koja je za naplatu predmetne tražbine imao ustupitelj (potrošač – korisnik kredita) ima i tužitelj kao primatelj tražbine jer promjena u osobi vjerovnika ne utječe na identitet tražbine čak niti kad je osoba vjerovnika utjecala na određivanje sadržaja ili kvalitete tražbine pri sklapanju ugovora iz kojeg tražbina potječe. Tražbina korisnika kredita iz ugovora o kreditu ne mijenja svojstvo zbog ustupa tražbine trećoj osobi koja nije potrošač. Dakle, u ovom slučaju nije riječ o osobnoj tražbini koja bi po svojoj naravi bila vezana samo uz osobu ustupitelja i koja bi se po svojoj naravi protivila prenošenju na drugoga. Nije riječ ni o prijenosu koji bi bio zabranjen zakonom. Naprotiv, riječ je o novčanoj tražbini za povrat preplaćenih novčanih sredstava koju su korisnici kredita, kao potrošači na koje se odnose učinci, odnosno obvezujuća snaga odluke u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, valjano prenijeli na tužitelja. Time primatelj (ovdje tužitelj) prema dužniku (ovdje tuženiku) ima ista prava koja je ustupitelj imao prema dužniku do ustupanja (čl. 84. st. 1. ZOO). Prema tome, tužitelj je aktivno legitimiran u ovoj pravnoj stvari za vođenje parnice protiv tuženika radi isplate utužene novčane tražbine.

12.1. Pritom je potrebno navesti da je tražbina iz čl. 2. Ugovora o ustupu tražbine novčana tražbina, a novčane tražbine nisu strogo osobne naravi neovisno o svojstvu ustupitelja kao potrošača, niti se njihova narav protivi ustupu. Također, premda Ugovorom o ustupu nije naveden konkretan novčani iznos, tražbina koja je predmet ustupa je određiva jer ugovor sadrži konkretne podatke o vjerovniku, dužniku i pravnom temelju tražbine koja je predmet ustupa, vidljivo je da se ustupa cjelokupna tražbina ustupitelja prema tuženiku po osnovi nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu, kao i da će sama visina te tražbine biti utvrđena u sudskom postupku koji će pokrenuti tužitelj.

12.2. Dakle, radi se o dopuštenom ustupu tražbine koja je nastala na temelju utvrđenja ništetnosti ugovorne odredbe kojom je ugovorena valutna klauzula prema kojoj je glavnica kredita vezana uz promjenu valute švicarski franak, jer se radi o prenosivoj tražbini sukladno odredbi čl. 80. st. 1. i 2. ZOO. I praksa Suda Europske unije jasno izražava da nije zapreka ostvarivanja prava na temelju utvrđenja iz postupka radi zaštite kolektivnih interesa i ako dođe do prijenosa tražbine s potrošača na pravnu osobu. Naime, i dalje se radi o tražbini potrošača na temelju potrošačkog ugovora, u zaštiti koje se vjerovnici te tražbine i kada je tražbina prenesena pravnoj osobi, mogu pozivati na utvrđenja iz pravomoćne presude u postupku radi zaštite kolektivnih interesa o čemu već postoji i mnogobrojna sudska praksa.

13. Iz sadržaja Ugovora o kreditu od 23. travnja 2007. (list 215.-219. spisa) proizlazi da je korisnik kredita potrošač budući da je u ugovoru jasno navedeno da je njegova namjena kupnja stana (čl. 1.), dok je i iz iskaza korisnika kredita, koji je saslušan u svojstvu svjedoka, a čijem je iskazu sud poklonio vjeru kao iskrenom, uvjerljivom i životno logičnom, nedvojbeno da se radilo o kreditu koji je svjedoku bio potreban radi kupnje stana za stanovanje sa obitelji u kojem stanuje i danas. Dakle, i iz iskaza svjedoka je jasno da sredstva dobivena kreditom nisu korištena za bilo kakve poslovne svrhe.

13.1. Slijedom navedenog, ovaj sud je utvrdio da korisnik kredita ima svojstvo potrošača u smislu čl. 3. tada važećeg ZZP/03 budući da je korisnik kredita fizička osoba i da su sredstva dobivena kreditom korištena za osobne potrebe koje se tiču stanovanja, odnosno nisu korištena u svrhe koje su namijenjene njegovom zanimanju ili poslovnoj aktivnosti odnosno djelatnosti slobodnog zanimanja. Tuženik je ugovor o kreditu sklopio kao banka u čiji redovni predmet poslovanja ulazi odobravanje kredita. Prema tome, tuženik je u tom ugovoru imao ulogu trgovca.

14. Ugovorom o kreditu od 23. travnja 2007. tuženik je stavio na raspolaganje korisniku kredita iznos kredita od 82.400,00 CHF u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju HNB-a. Ugovorne su strane ugovorile da se kredit otplaćuje u 300 jednakih mjesečnih anuiteta primjenom valutne klauzule po srednjem tečaju HNB-a na dan uplate anuiteta (čl. 2., u vezi čl. 1.3. i 1.4.).

15. Dodatkom br. 1 Ugovoru o kreditu od 21. siječnja 2016. (list 198.-202. spisa), koji je sklopljen temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15. – dalje: ZIDZPK/15), izvršena je konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF denominiranjem kredita u EUR. U čl. 2.1. Dodatka Ugovoru o kreditu utvrđeno je da nedospjela glavnica kredita iznosi 40.568,31 EUR u protuvrijednosti kuna obračunato prema srednjem tečaju HNB-a za EUR.

16. Pravomoćnom presudom ovog suda pod brojem P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. utvrđeno da je, među ostalima, tuženik u razdoblju od 1. siječnja 2004. (u odnosu na valutnu klauzulu) do 31. prosinca 2008., u kojem razdoblju je sklopljen i ovdje predmetni Ugovor o kreditu, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora tuženik kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim okolnostima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu. Posljedica toga je neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana pa je time tuženik postupio suprotno odredbama tada važećeg ZZP/03 u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 6. kolovoza 2007., i to člancima 81., 82. i 90. istog Zakona, a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008., protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/07. – dalje: ZZP/07) i to člancima 96. i 97. navedenog Zakona te suprotno odredbama ZOO te da je u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008., a koja povreda traje i nadalje, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore

o kreditima, koristeći ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima. Predmetna je presuda postala pravomoćna 14. lipnja 2018. u dijelu koji se odnosi na vezivanje glavnice uz valutu CHF.

17. Sukladno odredbi čl. 502.c ZPP fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz odredbe čl. 502.a st. 1. ZPP, odnosno da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi, a u kojem slučaju će sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozivati. Na temelju odredbe čl. 502.c ZPP ovaj je sud vezan za utvrđenja iz navedenog postupka zaštite kolektivnih interesa potrošača, odnosno, vezan je za utvrđenje da je ništetna odredba ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli. Stoga u odnosu navedeno nije potrebno provoditi dokazni postupak neovisno o tome što se u postupcima kolektivne zaštite pravna zaštita pruža na općenitoj, odnosno apstraktnoj razini, a s obzirom na to da je odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača te obvezuje ostale sudove u postupcima koje potrošač osobno pokrene radi naknade štete ili isplate.

18. Osim toga, u vrijeme pokretanja postupka kolektivne zaštite odredbama ZZP/07 bilo je predviđeno podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača protiv osobe čije je postupanje u suprotnosti s određenim odredbama tog zakona. Sukladno odredbi čl. 138.a tog Zakona, odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača temeljem ovog Zakona, u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 131. st. 1. Zakona, obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. I odredbom čl. 126. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 19/22. – dalje: ZZP/22) koji je na snazi bio u vrijeme pokretanja ove parnice, predviđen je obvezujući učinak odluke suda donesene u postupku za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača u postupku koji potrošač ili osoba koja ima pravni interes pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika ili radi isplate.

19. Pojam naknade štete iz odredbe čl. 138.a ZZP/07 valja tumačiti smisljeno i svrhovito na način da se odnosi na sve postupke pokrenute radi isplate kao posljedice povrede zaštićenih kolektivnih interesa i prava, a ne isključivo na parnice radi naknade štete jer se jedino takvim tumačenjem ostvaruje cilj i svrha kolektivne zaštite koja se predmetnim zakonom uređuje.

20. Slijedom izloženog, ovaj je sud vezan za utvrđenja i odluku suda u postupku zaštite kolektivnih interesa potrošača. Zauzeta pravna stajališta u pravomoćnoj presudi u kolektivnom sporu o ništetnosti odredaba ugovora o kreditu u pogledu vezivanja glavnice uz valutu švicarski franak odnose se i na ovdje sporni Ugovor o kreditu koji je sklopljen u razdoblju koje je obuhvaćeno izrekom presude iz navedenog pravomoćno okončanog potrošačkog spora i sadrži identične odredbe o valutnoj klauzuli koje su navedenom presudom iz potrošačkog spora utvrđene ništetnima. Tuženik nije dokazao da je u pogledu ovog konkretnog ugovora o kreditu potrošač dobio sve informacije koje su mu bile potrebne da shvati što navedene odredbe podrazumijevaju i koje rizike

nose, niti da se o tim odredbama pojedinačno pregovaralo ili da su bile lako razumljive konkretnom potrošaču, a što je dovelo do neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana zbog čega su te odredbe ocijenjene kao nepoštene i ništetne.

21. Naime, svjedok Marijan Jurić je iskazao da su mu u banci rekli da je kredit u švicarskim francima najpovoljnija varijanta te da on banci nije postavljao nikakve svoje uvjete niti su pregovarali o čemu, oni su iznijeli svoju ponudu i to je bilo to. Nisu ga upozorili ni na kakve rizike, upravo suprotno, djelatnica banke mu je rekla da je tečaj švicarskog franka iznimno stabilan. Naveo je i da mu u banci nije bila ponuđena mogućnost sklapanja ugovora o kreditu uz valutnu klauzulu u EUR. Dodao je da je sklopio Dodatak Ugovora o konverziji jer je to u tom trenutku bila slamka spasa s obzirom da je zbog visine rate jedva uspijevao podmiriti svoje obveze prema banci. Naime, svjedok nije očekivao da bi uslijed promjene tečaja i jednostrane promjene kamatne stope rata kredita mogla narasti u visini od 60%. Iskazao je i da mu je javni bilježnik pročitao ugovor i da ga je on razumio koliko je to mogao s obzirom na svoju financijsku pismenost budući da je po zanimanju dipl. ing. elektrotehnike.

22. Dakle, iz iskaza svjedoka proizlazi da mu tuženik nije dao nikakve informacije o valutnoj klauzuli, niti mu je objasnio značenje valutne klauzule i moguće posljedice ugovaranja valutne klauzule u različitim valutama, odnosno razlike u riziku valutne klauzule u CHF u odnos na rizik valutne klauzule u EUR.

23. Kako iz utvrđenih činjenica proizlazi da tuženik nije dao potrošaču informacije u vezi valutne klauzule, niti mu objasnio koje su razlike u mogućim posljedicama ugovaranja pojedinih valutnih klauzula (razlike u rizicima CHF i EUR), a niti su takve posljedice mogle biti lako razumljive potrošaču, jednako kao i da se o ovoj valutnoj klauzuli nije pojedinačno pregovaralo, to se utvrđenja iz presude P-1401/12 u kolektivnom sporu odnose i na ovaj ugovor. Odredbe potrošačkih ugovora o kreditu koje je tuženik sklapao u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. u pogledu valutne klauzule vezane uz CHF već su utvrđene nepoštenim i ništetnim pravomoćnom presudom u kolektivnom sporu pa su time i odredbe o valutnoj klauzuli ovdje spornog Ugovora o kreditu sklopljenog između prednika tužitelja i tuženika 23. travnja 2007. također nepoštene i ništetne.

24. Ovdje nije sporno da su korisnik kredita i tuženik, sukladno ZIDZPK/15, sklopili Dodatak Ugovoru o kreditu od 21. siječnja 2016. Na mogućnosti ocjene poštenosti zaključenog Dodatka Ugovoru o kreditu primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj: 41/14, 78/15 – dalje: ZZP/14), dok se u odnosu na pitanje materijalnopравnih posljedica utvrđene ništetnosti ugovora o kreditu, primjenjuju odredbe ZOO koje u tom pogledu nadopunjuju odredbe ZIDZPK/15 i ZZP/14. Među tim propisima nema konkurencije, ali postoji kumulacija o čemu treba voditi računa zato što je cilj odredaba o posljedicama utvrđenja djelomične ništetnosti odredbi potrošačkog ugovora vratiti potrošaču ono što je stečeno bez osnove i platiti zatezne kamate.

25. Prema stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u oglednom sporu pod brojem Gos-1/2019 (rješenje od 4. ožujka 2020.) sporazum o konverziji sklopljen na osnovi ZIDZPK/15 ima pravne učinke i valjan je i u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli

jer je ZIDZPK/15 poseban zakon u odnosu na opća pravila koja uređuju matično područje obveznog prava, odnosno ZOO, slijedom čega ne mogu opća pravila ZOO o ništetnosti ili izostajanju pravnih učinaka u dijelu u kojem su u eventualnoj koliziji s režimom ZIDZPK/15 o konverziji dovesti do ništetnosti ili nepostojanja sporazuma o konverziji.

26. U kontekstu zaštite potrošača u vezi s pravom na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, nacionalni propisi imaju zadatak potrošačima pružiti visoki stupanj zaštite od nepoštenih ugovornih odredbi, ali uz osiguranje urednog funkcioniranja tržišta i tržišnih sloboda. ZIDZPK/15 donesen je nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene posebno u razdoblju od 2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF budući da je na domaćem tržištu s vremenom izrazito jačao tečaj CHF, rasle su ugovorene promjenjive kamatne stope što je potrošače, u ispunjavanju kreditnih obveza, dovelo u izrazito težak položaj. ZIDZPK/15 je stoga imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati otplatu kreditnih zaduženja u iznosu i pod uvjetima koji potrošače kao dužnike ne dovode u neravnopravan i dužnički ovisan položaj u odnosu na kreditora kao vjerovnika, vodeći se načelom kojim se osigurava ravnopravan, a nikako povoljniji položaj u odnosu na dužnike koji su ugovorili zaštitni mehanizam u valuti EUR. Taj zakon u tom smislu predstavlja snažnu, izvanrednu, jednokratnu, retroaktivnu i vremenski ograničenu zakonodavnu intervenciju u području potrošačkog kreditiranja. Ustavni sud Republike Hrvatske je u postupku ocjenjivanja suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske ZIDZPK/15 odlukom pod brojem U-I/3685/2015 od 4. travnja 2017. ocijenio taj Zakon usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske i nije prihvatio prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona s Ustavom jer je ocijenio da ZIDZPK/15 zadovoljava kriterije formalne i materijalne ustavnosti, da ima legitiman cilj jer se njime povećava socijalna zaštita, sprječava se nastavljanje nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i produbljivanja dužničke krize, pri čemu je predmetna mjera u vidu konverzije ocijenjena razmjernom legitimnom cilju koji se želio postići zato što su propisane mjere bile prikladne i nužne, a nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera, s jedne strane, dok, s druge, njome nije nametnut ni prekomjeran teret kreditnim institucijama kao adresatima.

27. Treba istaknuti da se Direktiva 93/13/EEZ u konkretnom slučaju ne primjenjuje (tako i Rev-2245/2017-2 od 20. ožujka 2018.), a zbog potrebe tumačenja nacionalnog prava u duhu prava EU, valja primijetiti da Direktiva ni inače ne sadrži posebne odredbe koje bi se odnosile na zaštitu potrošača pri ostvarivanju prava na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, već se restitucijski zahtjevi, dakle, zahtjevi za povrat neosnovano plaćenih iznosa, ostvaruju isključivo na temelju nacionalnog prava, odnosno prema nacionalnom materijalnom i procesnom pravu sukladno načelu procesne autonomije. Pritom dostignuti standardi zaštite prava potrošača zbog nepoštenosti ugovornih odredbi u praksi europskih sudova zahtijevaju ostvarenje mogućnosti uspostavljanja stvarne ravnoteže u pravima i obvezama potrošača, s jedne, i trgovca, s druge strane.

28. Relevantne odredbe ZIDZPK/15, kojima je uređeno načelo konverzije i način izračuna konverzije kredita glase:

"Članak 19.b

Konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Članak 19.c

(1) Konverzija kredita podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i izračunava se na način da se:

1. na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita denominiranog u EUR i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama vjerovnika, a koji iznos može biti veći od isplaćenog iznosa zbog tečajne razlike zbog kupoprodaje deviza prilikom isplate kredita,

2. umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primijeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF,

3. početno utvrđen otplatni plan kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF uključujući sve njegove izmjene, na temelju kojeg su izračunati obroci odnosno anuiteti u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, zamijeni novim otplatnim planom izračunatim u skladu s točkama 1. i 2. ovoga stavka, i na temelju kojeg se izračunavaju novi obroci odnosno anuiteti u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospijeća glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i obroka odnosno anuiteta,

4. iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (osim uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Takvi iznosi pretvoreni u EUR i valutnu klauzulu u EUR predstavljaju osnovu za namirenje obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR iz točke 3. ovoga stavka, pri čemu se poštuje redoslijed namirenja dospjelih obveza sukladno općim uvjetima vjerovnika, ali ne obračunavaju zatezne kamate,

5. ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka veći od ukupnog iznosa obroka ili anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka smatra preplatom koja se:

- ako iznos preplate ne prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, koristi za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR koji će dospjeti na način da se sukcesivno kod plaćanja budućeg obroka odnosno anuiteta koji će dospjeti iznos do najviše 50% dospjelog obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR namiri preplatom, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi, pri čemu ako iznos preplate prelazi više od 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vjerovnik i potrošač sporazumom definiraju način iskorištavanja iznosa preplate iznad 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR,

- ako iznos preplate prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vraća potrošaču od strane vjerovnika u roku od 60 dana od datuma prihvata konverzije od strane potrošača."

29. Iz sadržaja citiranih odredbi jasno proizlazi da je cilj ZIDZPK/15 bio taj da se korisnike kredita koji su ugovor sklopili uz valutnu klauzulu u CHF dovede u isti položaj kao da su ugovor o kreditu sklopili uz valutnu klauzulu u EUR.

30. Iz ovih odredbi i Dodatka Ugovoru o kreditu sklopljenog u skladu s tim odredbama proizlazi da tuženik i korisnik kredita, polazeći od ništetnosti ugovornih odredbe o valutnoj klauzuli, dodatkom ugovoru uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR, s time da se razlika između uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, s kojom se, ovisno o okolnostima slučaja, postupa sukladno odredbi čl. 19.c st. 5. ZIDZPK/15.

31. Dodatak Ugovoru o kreditu sklopljen je, dakle, u skladu s odredbama ZIDZPK/15, a kojim zakonom je detaljno uređen način konverzije i koji u tom dijelu predstavlja kogentnu pravnu normu. S tim u vezi treba istaknuti da se odredbe Glave II. ZZP/14 koje uređuju pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima ne

primjenjuju na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne prirode odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku jer to priječi odredba čl. 49. st. 5. ZZP/14. Tako se u konkretnom slučaju ne primjenjuje niti odredba čl. 49. st. 1. ZZP/14 prema kojoj se nepoštenom smatra ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

32. Kako je Dodatak Ugovoru o kreditu sklopljen na temelju prisilnog propisa koji je uspješno prošao test ocjenjivanja ustavnosti u ustavnosudskom postupku, valja zaključiti da njegove odredbe obvezuju stranke jer nemaju elemenata koji bi im davali obilježje nepoštenosti i imali za posljedicu njihovu ništetnost. Sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, kojim su stranke iznova, i to počevši od dana sklapanja ugovora o kreditu, uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, stranke su se prešutno odrekle svojih tražbina koje bi im pripadale po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi, i to u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe članka 19.c ZIDZPK/15. To stoga što zamjena nepoštenih ugovornih odredaba dispozitivnim zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca.

33. Ustaljeno je stajalište Suda EU prema kojem se u odnosu na poduzetnike poput banaka u istim ili srodnim pravnim odnosima kao ovdje predmetnom, potrošač nalazi u slabijem položaju (primjerice odluka broj C-26/13 od 30. travnja 2014.). ZIDZPK/15 imao je primarni cilj zaštitu potrošača CHF kredita kao slabije ugovorne strane, a ostvarenje tog cilja imalo je veći značaj od pravne sigurnosti druge strane (tako i Ustavni sud u odluci broj U-I/3685/2015 od 4. travnja 2017., točka 30.). Međutim, u odredbama čl. 19.d. i 19.e ZIDZPK/15 propisana je detaljna, jasna i transparentna procedura koja je prethodila zaključenju ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je korisnik kredita kao potrošač bio u prilici još i prije sklapanja ugovora o konverziji proučiti njegove odredbe (naime, još i prije donošenja ZIDZPK/15, Vlada Republike Hrvatske je u obrazloženju Konačnog prijedloga tog Zakona istaknula da ZIDZPK/15 predstavlja izvanrednu i jednokratnu zakonodavnu intervenciju koja je temelj za "trajno rješenje problema u CHF").

34. ZIDZPK/15 je u čl. 19.d strogim pravilima nametnuo tuženiku kao vjerovniku i trgovcu brojne obveze prije dostave ponude sklapanja ugovora o konverziji potrošaču, i to: 1.) za potrebe provjere izračuna konverzije izraditi kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija, koji uključuje detaljan pregled svih elemenata izračuna, i učiniti ga dostupnim svakom pojedinom potrošaču preko svojih mrežnih stranica kojem će potrošač pristupiti preko svog osobnog identifikacijskog broja; 2.) omogućiti potrošaču pristup povijesnom pregledu: općih kretanja kreditiranja, odluka o kamatnim stopama, dnevnih tečajeva primjenjivih na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR koje je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR; 3.) prije objave spomenutog kalkulatora na mrežnoj stranici pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izvršen u skladu s načinom izračuna propisanim čl. 19.c ZIDZPK/15 te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim

stranicama u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ZIDZPK/15. Nadalje mu je odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15 nametnuta obveza: dostave izračuna konverzije kredita u roku od 45 dana od stupanja na snagu Zakona zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu, kao i pregleda stanja svih pojedinačnih vrsta tražbina, te pregled stanja svih pojedinačnih tražbina od potrošača pri čemu izračun konverzije mora sadržavati jasan pregled svih promjena i iz kojega mora biti razumljivo na koji je način utvrđen iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR iz čl. 19.c st. 1. toč. 7. ovoga Zakona, iznos preplate iz čl. 19.c st. 1. toč. 5. ovoga Zakona ako je ona utvrđena, odnosno manje plaćeni iznos iz čl. 19.c st. 1. toč. 6. ovoga Zakona ako je on utvrđen.

35. Odredba čl. 19.e st. 5., 7., 8. i 9. ZIDZPK/15 propisuje obveze potrošača u slučaju prihvata konverzije (obavijestiti vjerovnika o prihvatu u roku od 30 dana), zatim u stavku 5. da učinak konverzije snosi vjerovnik na način da se u poslovnim knjigama vjerovnika konverzija iskazuje kao usklađenje tražbine zbog promjene tečajeva, odnosno rashod temeljem povrata preplate, kao i da razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. toč. 1. Zakona, iznos naplaćenih zateznih kamatama, naknada i troškova iz čl. 19.c st. 1. toč. 4., iznos kamate i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. toč. 5. Zakona snosi potrošač. Osim toga čl. 19.e st. 8. ZIDZPK/15 propisana je i sudbina odobrenih pogodnosti (padaju na teret potrošača), dok je u st. 9. propisano da ako potrošač prihvati izračun konverzije kredita, vjerovnik neće tražiti dodatne instrumente plaćanja, u odnosu na ugovorene, niti postavljati dodatne uvjete potrošaču kojima se bi se derogirala njegova druga prava.

36. Iz svega toga se zaključuje da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako korisnika kredita kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane potrošača budući da je potrošač kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom je potrebno istaknuti da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvaćanja konverzije. S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje ravnotežu interesa potrošača i trgovca na tržištu.

37. Učinak konverzije prema ZIDZPK/15 djeluje unatrag što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe (tako i Sud EU u presudi C-308/15 LGU, točka 62.), i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje. Na taj je način zaključenjem Dodatka Ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c, u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15 (prema odredbi čl. 19.e ZIDZPK/15 potrošači snose: razliku u početnoj

glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. toč. 1. ovoga Zakona; iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. toč. 4. ovoga Zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. toč. 5. ovoga Zakona). Interveniranje u takav pravni odnos na način koji to tužitelj zahtijeva unutar opsega obračuna izvršenog prema odredbi čl. 19.c, u vezi s odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15 bilo bi suprotno slobodi ugovaranja i slobodi tržišnog natjecanja koja izvire iz slobode ugovaranja.

38. Potrošač, koji je sklopio dodatak ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, nakon sklapanja dodatka ugovoru, po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli i promjeni kamatne stope više nema pravo na povrat više plaćenih iznosa, osim onih iznosa koji nisu bili predmet obračuna konverzije kredita u smislu čl. 19.c, u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15. Zatezne kamate od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih anuiteta pa do dana konverzije nisu obuhvaćene obračunom konverzije uređenim posebnim propisom, kako to proizlazi iz ranije navedenih odredbi. Stoga, potrošač ima pravo na isplatu pripadajućih zateznih kamata na više plaćene iznose za razdoblje od plaćanja svakog više plaćenog pojedinačnog anuiteta pa do dana izvršene konverzije 30. rujna 2015.

38.1. Navedeni je stav u skladu i sa recentnom sudskom praksom Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji je u odluci pod brojem Rev-457/2025-2 od 27. svinja 2026. zauzeo slijedeće pravno shvaćanje: "Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji."

39. Time je ocijenjen neosnovanim tužbeni zahtjev u dijelu kojim tužitelj zahtijeva isplatu razlika plaćenih pojedinih anuiteta između stvarno plaćenih i onih kakvi bi bili da je tečaj CHF do 30. rujna 2015. bio isti kao na dan isplate kredita i u dijelu u kojem tužitelj zahtijeva isplatu razlike u glavnici na dan 30. rujna 2015., dok je ocijenjeno da mu pripadaju samo zatezne kamate na više plaćene iznose anuiteta za razdoblje od dana plaćanja pa do dana izvršene konverzije sukladno odredbi čl. 1115. ZOO, pri čemu zatezne kamate teku od dana izvršenog plaćanja sukladno navedenoj odredbi jer je tuženik kao trgovac prilikom sklapanja Ugovora o kreditu od 23. travnja 2007. morao znati da je koristio odredbe koje su nepoštene.

40. Iz nalaza i mišljenja vještaka Petre Blašković iz Centra za financijska vještačenja d.o.o. (list 278.-301. spisa) proizlazi da ukupan iznos preplate, uzevši u obzir rast anuiteta zbog rasta tečaja u odnosu na tečaj koji je vrijedio na dan isplate kredita iznosi 8.015,89 EUR. Ukupan iznos koji je tužitelj manje platio posljedično na pad tečaja u odnosu na tečaj koji je vrijedio prilikom isplate kredita iznosi 21,73 EUR. Pod pretpostavkom da se tužitelju za vrijeme otplate kredita u CHF nije mogao mijenjati tečaj u odnosu na početni tečaj, preostala nedospjela glavnica tužitelj na dan 21.

siječnja 2026. bi bila manja za 2.974,45 EUR. Tuženik je prilikom konverzije korisniku otpisao glavnicu u iznosu od 18.771,44 EUR te je stoga iznos otpisa priznat u konverziji veći od razlike u iznosu glavnice da je primijenjen početni tečaj CHF za 15.796,69 EUR. Više uplaćeno od strane tužitelja na dan izračuna konverzije iznosi 4.574,72 EUR. Zatezne kamate obračunate na preplaćene mjesečne iznose po osnovi promjene tečaja za otplatu iznad tečaja koji je vrijedio na dan isplate kredita, obračunate do dana provođenja konverzije kredita iznose 2.650,01 EUR.

41. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka kao stručan, jasan, točan, obrazložen i objektivno provjerljiv. Osim toga, stranke nisu imale primjedbe niti prigovore na matematički izračun vještaka. Stoga sud vještaka nije pozivao na ročište radi usmenog davanja nalaza i mišljenja u skladu s čl. 260. st. 1. ZPP (čl. 492.c st. 3. ZPP).

42. Kako je već prethodno navedeno, tužitelj je nakon provedenog vještačenja konačno odredio tužbeni zahtjev podneskom od 19. ožujka 2026. (list 446.-448. spisa) na način da potražuje isplatu iznosa od 13.640,65 EUR sa zateznim kamatama po osnovi više plaćenih anuiteta (8.015,89 EUR), obračunatih zateznih kamata na preplaćene iznose (2.650,01 EUR) i razlike u glavnici na dan konverzije (2.974,75 EUR).

43. S obzirom na to da su ugovorne strane uredile svoje odnose Dodatkom Ugovora o kreditu koji je sklopljen sukladno odredbama ZIDZKP/15, tužitelj ima pravo samo na zatezne kamate obračunate na preplaćene iznose za razdoblje od plaćanja svakog pojedinog preplaćenog anuiteta pa do dana izvršene konverzije 30. rujna 2015., a koje kamate, prema izračunu sudskog vještaka, iznose 2.650,01 EUR.

44. Odredbom čl. 31. st. 2. ZOO propisano je da se na iznos neisplaćenih kamata mogu zahtijevati zatezne kamate samo od dana kad je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu. Tužitelj je podnio tužbu u ovom predmetu 14. lipnja 2023. pa mu pripada pravo na isplatu zateznih kamata na iznos obračunatih zateznih kamata od tog dana, a ne od 1. listopada 2015. kako to tužitelj potražuje. Stopa zatezne kamate određena je u skladu s odredbom čl. 29. st. 2. ZOO za ostale odnose s obzirom na to da tražbina ne proizlazi iz trgovačkog ugovora, već je predmetni Ugovor o kreditu potrošački ugovor.

45. Nije osnovan istaknuti prigovor zastare jer tražbina po osnovi povrata onoga što je stranka primila na temelju ništetne odredbe, kao i zateznih kamata na taj iznos, zastarijeva u općem zastarnom roku od pet godina (čl. 225. ZOO) budući da za tu tražbinu nije propisan poseban zastarni rok. Zastara restitucijskog zahtjeva po osnovi ništetne odredbe ugovora počinje teći od pravomoćnosti presude kojom se utvrđuje ništetnost te odredbe (navedeno je stajalište zauzeo i Vrhovni sud Republike Hrvatske, Su-IV-47/2020 od 30. siječnja 2020.). Tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača podnesena je 4. travnja 2012., a presuda je postala pravomoćna 14. lipnja 2018., što znači da u pogledu restitucijskih zahtjeva po osnovi ništetne odredbe o valutnoj klauzuli zastara počinje teći 14. lipnja 2018. Kada se ima u vidu da je tužba u ovom postupku podnesena 14. lipnja 2023., jasno je da je podnesena prije isteka zastarnog roka računajući od pravomoćnosti presude u kolektivnom sporu.

45.1. Osim toga, prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske (Su-IV-123/2024-5 od 27. svibnja 2024.) u slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (čl. 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva.

46. Tuženik je prije zaključenja prethodnog postupka istaknuo prigovor radi prebijanja za iznos od 4.771,53 EUR u kojem je iznosu utvrđena preplata tužitelja po Ugovoru o kreditu prije sklapanja Dodatka Ugovoru o kreditu kojim je izvršena konverzija navodeći da je tuženik tijekom daljnjeg razdoblja otplate kredita iznos utvrđene preplate koristio za podmirenje 50% dospjelih anuiteta i na taj način tužitelju isplatio utvrđeni iznos preplate pa ako bi se u ovom slučaju utvrdio osnovanim zahtjev tužitelja za isplatom preplate po Ugovoru o kreditu, tužitelj bi dva puta bio namiren za isti navodni dug po istoj pravnoj osnovi.

46.1. Naknadno je tuženik podneskom od 15. svibnja 2024. (zaprimljenim 16. svibnja 2024.) istaknuo prigovor radi prebijanja tužiteljeve tražbine sa tražbinom tuženika po osnovi negativnih razlika nastalih prilikom otplate obveze iz Ugovora o kreditu za koji je umanjena obveza korisnika kredita. Naveo je da su obračunom tuženika utvrđene negativne razlike u odnosu na kamatnu stopu u iznosu od 537,52 EUR i u odnosu na valutnu klauzulu u iznosu od 21,38 EUR, odnosno ukupan iznos od 558,90 EUR pa kako je tuženik za korisnika kredita već umanjio obveze korisnika kredita s osnova negativnih razlika, tužitelj bi, za slučaj usvajanja tužbenog zahtjeva za isplatom preplate po Ugovoru o kreditu, bio namiren za iznos koji je korisniku kredita već vraćen.

46.2. Stoga proizlazi da je tuženik podneskom zaprimljenim kod ovog suda 16. svibnja 2024. ispravio (konačno odredio) prigovor radi prebijanja zahtijevajući da sud utvrdi postojanje njegove protutražbine u iznosu od 558,90 EUR i da izvrši prijeboj iste sa tražbinom tužitelja.

47. S tim u vezi treba navesti da tražbina tuženika koju ističe radi prebijanja ne postoji jer takvo potraživanje tuženik nema niti prema korisniku kredita kada se ima u vidu da je konverzija provedena prema odredbama ZIDZPK/15. Naime, do umanjjenja neotplaćene glavnice te uračunavanja utvrđene preplate u otplatu budućih anuiteta došlo je primjenom kogentnih normi ZIDZPK/15, a Dodatak Ugovoru o kreditu je valjano sklopljen i bio je na snazi do konačne otplate kredita pa je korisnik kredita bio dužan tuženiku otplaćivati kredit po toj iznova izračunatoj (umanjenoj) konvertiranoj glavnici pri čemu su mu buduću anuiteti bili umanjeni za utvrđeni iznos preplate. Stranke su se sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu prešutno odrekle svojih tražbina koje bi im pripadale po osnovi ništetnih ugovornih odredbi i to upravo u opsegu obračuna koji je izvršen u skladu s čl. 19.c ZIDZPK/15. Prema tome, zaključak je suda da tuženik nema prema korisniku kredita tražbinu koju je istaknuo radi prebijanja pa samim time istu ne može staviti u prijeboj niti tužitelju.

48. Slijedom svega navedenog, odlučeno je kao pod točkama I., II. i III. izreke presude.

49. Tužitelj je u sporu uspio u omjeru od 19,43%, a tuženik u omjeru od 80,57% pa stoga tuženiku pripada pravo na naknadu troškova postupka u omjeru od 61,14% (80,57%-19,43%) (čl. 154. st. 2. ZPP), dok tužitelju ne pripada pravo na naknadu troškova postupka.

50. Tuženiku su, kao potrebni za vođenje spora, priznati troškovi sastava odgovora na tužbu u iznosu od po 500,00 EUR prema Tbr. 8. toč. 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj: 138/23 – dalje: Tarife), sastava podneska od 16. svibnja 2024. u iznosu od 200,00 EUR prema Tbr. 8. toč. 3. Tarife i zastupanja na ročištima 15. svibnja 2024., 21. lipnja 2024. i 17. lipnja 2026. u iznosima od po 500,00 EUR za svako ročište prema Tbr. 9. toč. 1. Tarife, što uvećano za PDV po stopi od 25% iznosi 2.750,00 EUR, od čega 61,14% iznosi 1.681,35 EUR.

52. Nisu mu priznati troškovi sastava podneska od 1. prosinca 2024. kojim je obavijestio sud o broju pod kojim je deponirana generalna punomoć kojom je opunomoćen za zastupanje tuženika s obzirom da je tuženik navedene podatke trebao ispravno navesti u odgovoru na tužbu pa stoga troškovi sastavljanja ovog podneska ne mogu pasti na teret protivne strane (arg. iz čl. 156. ZPP). Nadalje mu nisu priznati troškovi sastavljanja podneska od 14. svibnja 2024. kojim se očitovao na izvršenu konverziju budući da je sve te navode mogao istaknuti već u odgovoru na tužbu pa se stoga troškovi sastavljanja ovog podneska ukazuju kao nepotrebni za vođenje spora u smislu odredbe čl. 155. ZPP. Niti dio navedenog podneska kojim je istaknut prigovor radi prijeboja nije bio potreban za vođenje spora kada se ima u vidu da je tuženik već podneskom od idućeg dana ispravio navedeni prigovor na način da potražuje da se u prijeboj stavi drugi novčani iznos sa pripadajućim kamatama. Sud je ocijenio da za sastav podneska od 15. svibnja 2024. (zaprimljen 16. svibnja 2024.) tuženiku ne pripada pravo na naknadu u zatraženom iznosu od 500,00 EUR jer se ne radi o obrazloženom podnesku u smislu Tbr. 8. toč. 1. Tarife, nego o ostalim obrazloženim podnescima za koje je nagrada predviđena u Tbr. 8. toč. 3. Tarife. Kako tuženik nije pristupio na ročište na kojem se presuda objavljuje, nisu mu priznati troškovi pristupa tom ročištu jer mu isti nisu nastali (čl. 151. st. 1. ZPP).

53. Obzirom na izloženo, riješeno je kao pod točkama II., III. i IV. izreke rješenja.

U Zagrebu 9. srpnja 2026.

SUDAC
Maja Hilje

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ove presude nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku 15 (petnaest) dana od dana kada se smatra da joj je dostava presude obavljena, odnosno od dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje (za stranku koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje) odnosno od dana dostave presude (za stranku koja nije bila uredno

obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje). Žalba se podnosi putem ovog suda.

Broj zapisa: **9-3088a-89368**

Kontrolni broj: **06ac7-692a0-0b659**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=MAJA HILJE, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.